

„Edinost“

Izid se skratka na dan, razen sedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina stane:

za celo leto ..... 34 krov
za pol leta ..... 17 „
za četrt leta ..... 8 „
za en mesec ..... 2 krov

Naročnik plačuje naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se ne upošteva.

Prebrskanah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 av.); vso Trsta pa po 8 stotink (4 av.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petilo. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zabave do mači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema uredništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, in sprejemanje inšertov v ulici Molla piccolo št. 3, 11. nadst.

odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcijski lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcijski lista „Edinost“, v Trstu

Brez upa — sankcije.

II.

Članek v »Triester Zeitung« od minole sobote ima ta-le uvod:

»Nič ne osvetljuje bolje stanja, v katero je zašlo naše javno komunalno življenje, nego je osvetljuje način, kakor je naš deželni zbor — rekli bi: skoro čez noč — ustvaril nov volilni red.«

Prva naloga, ki si jo je nadel članek v oficioznem ali poloficioznem listu — stopinja intimnosti med visokimi c. kr. možmi in uredništvom tega lista nam ni natanjčno znana — je ta, da dokaže, kako je sedaj veljavni volilni red brez dvoma zastarel in kako da je primerna volilna reforma tudi pri nas stvar najnujnejše, neizogibna potreba. Polagoma ali neizprosno — pravi »Triester Zeitung« — se tudi v naši državi na vseh poljih javnega življenja vrši preobrazovanje v socialnem pogledu, zбоk česar je tudi modro in pravično, da se ta sprememba razmer upošteva na tak način, da se kolikor možno jemlje ozir na že obstoječe pravice. Tako je tudi vlada sama dovedla do spremembe državnoborskega volilnega reda in temu izgledu razširjenosti volilne pravice je kmalu sledilo tudi več deželnih zborov in občin. Tudi za Trst in njegovo obsežje ni smeti več odlašati z volilno reformo. Ali to je stvar težkega tehtnega pomena. Tu ne gre le za to, da se zniža volilni cenzus, ampak misliti je trebalo tudi na to, da se bodo resno upoštevali vsi interesi vseh krogov prebivalstva.

Različni vzroki so, radi katerih ni možno odstopiti od principa zastopstva interesov. Nujno potrebno je torej, da se razvrščanje posamičnih volilnih kategorij tako uredi, da zastopstvo interesov postane resnica, to je, da tisti interesi, na katere se je do sedaj jemalo premalo ali nobene, nega ozira, pridejo v bodoče do svoje pravice! Te naloge pa ni lahko rešiti...

Tu pa začenja trpka lekcija, ki jo je nemški list priredil slavni večini v našem mestnem in deželnem zboru.

Čujte le!

Tudi v parlamentarnem zastopstvu, ki ima veliko in homogeno večino, ni mogoče kar tako na kratko rešiti volilne prenosne. Večina ne sme pozabiti, da, čim večja in mogočnejša je večina, tem večja je njena odgovornost, ker jej navstaja dolžnost, da tisto

nalogo, ki sicer pripada zdravi opoziciji, vrši ona sama na sebi, to je: da samo sebe regulira, korigira, brzda in nadzoruje.

Po tej lekciji o težavnosti pravične volilne reforme in odgovornosti večine, je članek nastavljal nož, da ga zasadi v živo naši večini v mestnem svetu oziroma deželnem zboru. Piše namreč: Kajti naloga javnega in še vrhu tega z zakonodajno oblastjo opremljenega zastopstva sega vendar nekoliko dalje, nego da samo skrbi za varnost svojih lastnih mandatov, da odklanja vse neprijetne elemente, da maši usta širokim volilnim skupinam in da tako javnemu življenju daje le vna nji videz.

V zmislu te izjave svoje očita nemški list naši večini kar naravnost: »Nepripranostem gledalec ni mogel izbežniti ta lepi namen naše večine!« To svojo hudo obdolžitev — da namreč večina misli le na to, kako bi sebi zagotovila mandate in kako bi mašila usta širokim volilnim skupinam — opira nemški list na dejstva: da se je toli važna predloga še le par dni pred prvim čitanjem natisnila; da tisoči meščanov niso niti vedeli o namerjani prenosni in da si torej tudi niso mogli ustvariti kake sodbe o njej; da se ni dovolilo potrebnega časa za preštudiranje predloga! Le s hlastnim prečitanjem takega načrta — pravi »Triester Zeitung« — ni še nič storjeno! Vesten poslanec, ki se ima odločiti, kako bo najbolje in pošteno varoval interese in pravice svojih so-meščanov, hoče tak načrt podrediti strogemu proučenju.

Ko je deželni zbor v svoji seji od minolega četrтка vzel volilno prenosno v razpravo, pričakovati da bi se bilo smelo, da pride do temeljite in podrobne razprave, kakršnih smo doživeli čisto že o stvareh, ki so bile postranske važnosti. Ali od vsega tega se ni nič zgodilo. Celó taki poslanci, ki sicer ne zamujajo prilike, ko morejo govoriti skozi okno, so ostali to pot nemi. Opozicija štirih glay — slovenski zastopniki — se je, kar je naravno, omejala na svoje stališče zastopnikov okolice, a je vendar predložila marsikateri zelo tehten prigovor. Večina pa je vse zastopanje te predloge mirno prepustila le poročevalcu (Venezianu) in je pokazala s tem, da je ali prav malo ležežena tem neizrečeno važnem vprašanju, ali pa da so se že pred predložitvijo tega zakon-

skega načrta popolnoma dogovorili o stvari!

Na podlagi teh opazk izjavlja nemški list:

Mi obžalujemo odkritosrčno tako postopanje, ki bi se težko ponovilo v kakem drugem parlamentarnem zastopstvu. Kajti, ako bi bili — v kar je javna seja namenjena — odkrito in svobodno razpravljali o volilni prenosni, bilo bi se morda spremenilo marsikaj in bi bilo nade, da res pride do volilne prenosne, ki je, kakor rečeno, nujno potrebna. Danes niti ne dvomimo, da ta zakonski načrt ne zadobi najvišje sankcije!

Verifikacijska debata v dež. zboru istrskem dne 3. julija 1902.

(Hrv. del govora posl. dra. Laginja).

Visoki zbor! Po svojem pravu, ki mi pripada, spregovoriti hočem par besedi v svojem narodnem hrvatskem jeziku.

Ako bi šli strogo preiskovat pojedine izvolitve v Istri v teh 4 kurijah, došli bi brez dvoma do tega, da bi ne mogla biti potrjena niti ena izvolitev, ker bi bilo vsaki kaj prigovarjati, ker je zakon tako ustvarjen. (Hrup na galeriji.)

Predsednik: (italijanski)

Posl. dr. Laginja: Mi od strani visoke zbornice vemo, da je volilni zakon v kreposti že od leta 1863 in da so ga ustvarili Schmerling in njegova družba, kateri bodi Bog milostljiv, ali nam gotovo ni bila naklonjena, da bi nam bila dala dober volilni red. (Vrišč na galeriji.)

Predsednik (italijanski.)

Posl. Laginja: Mi nismo prigovarjali verifikacijam, predloženim v drugi seji, ampak smo zložno glasovali za odobrenje, ali izjaviti moramo, da je tolažljivo, da tudi ti volitvi, proti katerim je večina našla prigovorov in sti davez v razpravi, ne bosti uničeni, ampak se imata potrditi v zmislu poročila dotičnega odseka.

Mi torej na tej strani nimamo posebnih prigovorov, ampak izjavljamo, da bomo glasovali za odobrenje in se celo nadajam, da bo odobrena tudi izvolitev dra. Stangerja ter da damo tako sami sebi spričevalo, da pogreške povodom minolih volitev v okraju voloskem — katerim pogreškam pa v ostalem ne pripoznavamo mi nikake osnovanosti — niso pogreške stranke, ampak da so po-

greške sistema, ki je dal slab zakon, katerega nejednako uporablja. In zato mi je v ime te strani visoke zbornice čast naznaniti, da bo od te naše strani jedna glavnih nalog v tej deželnozbornski perijodi, da se deželni in morda tudi občinski volilni red popravi in da se volilna pravica razširi, ker se potreba tega pri eni in drugi narodnosti v tej deželi pokazuje živa nasproti temu, kar je bilo pred 40 in več leti, ko je bil ustvarjen volilni zakon.

(Italijanski del govora posl. dra. Laginja priobčimo kasneje.)

V TRSTU, dne 8. julija 1902.

Letošnja XIV. glavna skupščina »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« se bo vršila 14., 15. in 16. avgusta v Trstu. Ob tej priliki namerava pripravljalni odbor za prireditve zborovanja prirediti poučen izlet v Benetke na Lloydovem parniku »Leda« ali »Selene«, ako se zgodi zadostno število udeležencev. 10. številka »Učiteljskega Tovariša« od dne 1. julija je objavila dotični poziv. Iz njega povzemamo, da bi se izletniki odpeljali iz Trsta dne 16. avgusta ob 2. uri popoldne, dospeli v Benetke po 5. do 5. in pol urni vožnji ter se vrnili v Trst dne 18. avgusta okoli 1. ure po polnoči.

Da bo pripravljalni odbor vedel za do-ločeno število oseb, naj se vsakdo, ki se misli udeležiti tega zanimivega izleta, zglaš pri gosp. Antonu Germeku, učitelju pri sv. Ivanu blizu Trsta in mu pošlje 5 K; toliko velja vožnja tja in nazaj.

Pričakujemo, da se ne zglaš samo učiteljstvo, temveč tudi neučiteljski množestvenost za ta velezanimivi izlet. Saj se jim ponujajo najlepša prilika, da si ogledajo vse znamenitosti tega mesta!

Vodstvo »Zaveze«.

Politični pregled.

V Trstu, 8. julija 1902.

Deželni zbor istrski ima danes zopet sejo. Bomo videli, da-li se je gospodom iz večine potolažila kri od blamaže v zadnji seji. Metali so bili namreč okolo sebe ogenj in žveplo radi stvari, ki — se ni dogodila.

No, pustimo to. Danes moramo opozoriti na neko govorico, ki bi, ako odgovarja re-

ravno na obraz, a to ga je nadlegovalo. Ni dolgo trajalo in odprl je oči ves začuden.

»Ti si me prišel buditi?« je rekel Slavomiru, kateri je stal ob postelji.

»Kasno je... Zajutrk nas čaka že dolgo, a tudi gospe so že davno pripravljene«, ga je obvestil Slavomir.

»Koliko je ura?«

»Poludne je minolo... Treba se požuriti... Sinoči si mi pravil, da imaš važne posle v Zagrebu«, je pravil Orfeju, kateri se je začel premikati na blazinah.

»Res, res! Dobro da si me spomnil, Melita je tukaj?«

»Ona je pri mojej ženi.«

»A Artur?«

»Artur? Bog ve... Zjutraj se je odpeljal z markezo v mesto«, je odgovoril Slavomir.

Orfeo, čuvši to, je skočil takoj s postelje, kakor da bi ga kdo vrgel z nje. Bal se je, da mu sin ne napravi kako pustolovstvo z markezo, katera ga je, kakor se mu je zdelo, imela popolnoma v oblasti.

»Jaz pridom takoj k vam... opraviči me pri gospeh«, je prosil Orfeo Slavomirja in pozvonil slugi.

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Prvi del.

IV.

»Jako pametno je, da tako trezno so-diš«, jo je obodila grofica.

»Rudnič je pameten človek v vsakem pogledu... Ne boš se kesala, ako ga pridobiš za-se... Na našo pomoč moreš za gotovo računati.«

Melita je priskočila k grofici in jo je iz hvaležnosti poljubila v obraz.

»Ti si tako dobra!« je rekla Melita, ve-seleča se v duši, da jej grofica sama nudi ono, kar si je že sama mislila zagotoviti... Bosta-li grof Slavomir in Alica na njeni strani, kakor zaščitnika, tedaj se ni treba bati, da bi se mladi bogataš rešil na drugo stran...

»Jaz nimam volje delati, je rekla Alica, zakonskih zvez«, ki se ne tičejo mene, ali pri tebi napravim izjemo. Kar je storila Winterica s teboj, ne morem odobravati... Vsi

so bili trdno uverjeni, da bo Alfred tvoj mož, a ona ga je zadnji hip prisilila, da se oženi z njeno pohčerjenko... Ako je že hotela pokazati svojo ljubezen »nasproti tej deklici, jej je mogla dati pristojno doto in jo oddati možu, katerega bi si izbrala deklica. Ona je postopala okrutno... Vajino ljubezen je podrla, a združila dvoje hladnih sre... Ne, to mi ne ugaja... Ona se je vedla sovražno nasproti tebi... a znaš morda kaj?«

»Ne!« je odgovorila Melita. Ona ni izvedela za oni usodni razgovor med svojo materjo in Andrijo, niti jej ni Alfred, da bi je ne vznemirjal, omenil o znanj mu stvari. On je rajši pretrpel trpke besede Melitine, katera mu je očitala neiskrenost in slab karakter.

Daljni razgovor o tem predmetu je pretrgal prihod grofa Slavomira. On je med tem že obiskal svoj ribnjak pri Kraljičinem studencu, v katerem je gojil postrvi, pogledal v hram, kjer je v velikih sodih vrel prvi mošt iz mladega ameriškega nasada, pogledal v hlev in konjušnico, a potem se je preoblekel in šel, bister in vesel v salon k gospema.

Bil je prekrasen jesenski dan. Nebo je

anci, ne le na naši strani izzvala najhujše upravičene proteste, ampak bi morala tudi vlada najodločneje poseči vmes.

Dosedaj je bil dež. odbor sestavljen iz samih Italijanov. To pa le vsled abstenenčne politike, ki so jo tirali naši poslanci. Kajti v kuriji kmečkih občin imajo hrvatsko-slovenski poslanci večino in jim torej pripada en dež. odbornik. G. dež. glavar Campitelli je znan in tudi od italijanske strani primerno cenjen kakor »original«. Sedaj ne vemo torej, ali imamo posla z njegovo muhavostjo, ali pa ne privoščimo večini prebivalstva niti enega zastopnika v deželni odbor: fakt je, da se celó z italijanske strani govori o možnosti, da deželni glavar volitve deželnega odbora sploh ne postavi na dnevni red.

Prati taki nakani, ako v resnici obstoji, moramo že danes uložiti slovesen protest! Določilo, da je po vsakih novih volitvah na novo izvoliti dež. odbor, je sestaven del naše ustave. Kdor ne spoštuje tega določila, krši ustavo. Ministri pa so prisegli zvestobo ustavnim zakonom. Danes nočemo izvajati nadaljnjih zaključkov, ker ne trdimo še, da je tako kršenje že gotova stvar, in smo le hoteli opozoriti na možnost, o kateri se govori tudi na italijanski strani.

Vprašanje avtonomije južnega Tirola. Nedavno temu še se je zdelo, kakor da si Nemci in Italijani zdaj pa zdaj padejo v naročje. Vladal je najlepši življenjski optimizem. Posebno pa še potem, ko so trdili, da so Italijani toliko utesnili svoje zahteve, da jih Nemci morejo vsprejeti. So sebnost so se veselili na tem preobratu »na bolje« pravi z nemško-liberalnimi našitki, ki ne bi radi pogrešali Italijanov kakor avksilijarne čete v boju proti Slovanom. Avstrijskemu zistemu pa tudi ne bi bilo neljubo, ako bi zginito to vprašanje, ki kali razmerje med Nemci in Italijani v Tirolu, ker bi ta zistem potem še lažje opravičeval to nesrečno, nezmislno politiko v primorskih pokrajinah.

Tako so se res nekam gladko začele razvijati stvari, dokler so se od nemške strani pogajali le prvaki in diplomatje. Čim pa se je začelo oglašati širše javno mnenje, je začelo takoj kolo pogajanj nekam škripati. Kdor meni, da so se Nemci odpovedali svojim ciljem, ali da bi odnehali le za las od tega, kar jim je pred očmi kakor glavni cilj — ta ni na jasnem ozirom na gibanje, ki valovi sedaj v vsem nemškem narodu. Nemci so postali šovinisti in se čutijo poklicane za svetovno gospodstvo! A čegar cilji stoje tako visoko, se ne ustavlja in ne odnehuje na pol pota — tudi ne lepim očem tirolskih Italijanov na ljubo. Nemci se zaporedoma na shodih oglašajo proti temu, v kar bi hoteli privoliti nekateri voditelji diplomatje. Takov shod nemških zaupnikov je bil predvčerajšnjim v Inomostu.

V vsprejeti resoluciji se zborovalci načelno izrekajo proti zahtevi Italijanov po samoupravi južnega Tirola, protestujejo proti temu, da binemške občine v italijanskem delu dežele zapustili ter zahtevajo, naj njih poslanci branijo v vsakem pogledu narodne in gospodarske koristi Nemcev!

Grof Slavomir je ostavil svojega gosta samega, kateri se je začel s pomočjo sluge oblačiti, čim hitreje je mogel. Požuril se je, želé čim preje priti v Zagreb, ali ne toliko radi denarnih poslov, kolikor radi Artura, kateri je bil zmožen pobegniti z markezo brez sledi in mu povzročiti velikih stroškov. Večkrat že se je zgodilo, da je moral mladeniča rešiti iz zagate, kamor so ga doydela mladeniška pustolovstva. Radi tega ga je srdilo, da se Artur toliko bavi z markezo, ali ona z njim, kar je naposled zanj vse eno. Njemu je ta žena neavardno ugajala in zato je bil na Artura ljubosumen... pa, ako njemu samemu ne bi več šlo izpod rok, da bi si pridobil milost dražestne markeze, ako je ona volila Artura radi njegove mladosti in naivne mladeniške udanosti, tedaj mu ne bo preostajalo drugega, nego da jej ta plen, katerega si je ugrabila, iztrže iz krempljev. In tako ta grof Orfeo ni sprevidel niti sedaj še, da treba mladini prepuščati mesto na ljubavnem polju.

(Pride še.)

Potovanje italijanskega kralja na Rusko in trozveza.

Sinoči ob 11. uri odpeljal se je italijanski kralj Viktor Emanuel II. proti Petrogradu. Vsi politični krogi, toliko pristaši trozveze, kolikor njeni nasprotniki, so prepričani, da je to potovanje italijanskega kralja nedogledne politične važnosti. Posebno veliko zanimanje vzbuja dejstvo, da italijanski kralj Dunaja sploh ne obišče, Berolin pa še le pozneje, po Petrogradu. Vsi oni vzroki, ki so se navajali v opravičevanje, namreč, da je nemški cesar sedaj zadržan vled svojih potovanj in da ruska carica prihodnji mesec porodi, so le pretveze, ki pa nimajo na sebi nikake prave veljave. Italijanski kralj se je napotil prej v Petrograd ravno zato, ker je tako hotel in gotovo so oficijelni krogi Italije ravno s tem hoteli komentirati pravo vrednoto ravnokar obnovljene trozveze. Kakor vse kaže, in sodé po pisanju ruskih listov, bo italijanski kralj na Ruskem najpriarčnejše vsprejet. Da, nekateri menijo celó, da bo vaprjet še prisarčnejše, nego je bil pred kratkim predsednik francoske republike, Loubet, in pričakovati je, da zblizanje Rusije z Italijo ne bo brez vsakih posledic za odnošaje med slovanskim in romanskim svetom. Italijanski kralj je dokazal že s tem, da je že kakor prestolonaslednik prepotoval Rusijo in obiskal vsa večja ruska mesta ter da se je poročil s črnogorsko kneginjo, da ima o slovanstvu vendar le nekoliko drugačne pojme, nego jih imajo večinoma laški politiki. Ruski listi pišejo jako entuzijastično o prihodu laškega kralja na Rusko in ga pozdravljajo kakor zvestega prijatelja in nekako svojega tretjega zaveznika. Ako poleg tega potovanja jemljemo v poštev še znano izjavo francoskega ministra za vnanje stvari, Deleasséja, da Italija nikdar ne nastopi dejanski nasproti Franciji (in dosledno seveda tudi ne proti Rusiji), potem moramo zopet priti do zaključka, da je trozveza res že obrabljen klavir in v tem menenju soglašajo z nami tudi nekateri treznomisleči politiki v Nemčiji, kar nam, med drugim, dokazuje tudi članek, katerega je te dni prinesla veleugledna berlinska revija »Die Zukunft«, kateri članek kulminira v trditvi, da bo trozveza obstala le dotlej, dokler bi morala preiti s papirja v realnost.

Te dni so se v Rimu širile govorice, da se cesar Fran Josip in kralj Viktor Emanuel vendar le snideta in sicer v Inomostu, ali na kaki postaji železnice čez Brenner. »Neue Freie Presse« pa izjavlja sedaj, da so te govorice popolnoma neosnovane ter da v političnih krogih dunajskih ni ničesar znano o kaki spremembi v dispozicijah cesarja, ali o kaki vožnji istega v Tirol.

Tržaške vesti.

Na e. kr. državni ljudski šoli v ulici Fontana se bodo vršila vpisovanja še 9., 10., 11. in 12. julija od 2.—3. ure popoldne. Stariši so opozorjeni.

Tužni glasovi. Že sedaj nam prihajajo tužni glasovi slovenskih starišev tržaških. Že nas vprašujejo, kam naj ta in oni pošlje svoje otroke v šolo, da se mu ne potujčijo?! Nekaterim smo svetovali, naj dajo svoje male v nemške šole, kjer se nauče vsaj za silo slovenskega jezika. Odgovorilo se nam je, da je pred državnimi nemškimi šolami tak naval, da ni niti od daleč upanja, da bi tam mogli sprejeti vse one otroke, katerih stariši žele, naj bi — ker ni boljšega — zahajali v nemške šole!

Slovenska šola pri sv. Jakobu bo prav gotovo prenapolnjena in se bo moralo odklanjati neštevilno otročičev.

Nemške državne šole bodo prenapolnjene in bodo morali zavrniti cele stotine pouka potrebnih otrok! In kaj sedaj?

V laške šole ne smemo in nočemo vpišovati svoje krvi, ker je tam najprej potujčevalno gnezdo in še le potem — šola! — Kam naj torej pošljemo svoj mali zarod? Skoro da človek res že ne ve drugega sveta, nego, da naj oni stariši, katerih otroci ne vdobe prostora na slovenski, oziroma na nemških šolah — predstavijo svoje otročiče na tukajšnjem e. kr. namestništvu! Potem bi ta oblast morda vendar enkrat zahtevala od orednaje vlade, naj nam odpro prepotrebno slovensko šolo v Trstu!

Staroslovenska maša. V sinočnjem »Slovenec« čitamo: »Staroslovensko mašo je daroval včeraj (v nedeljo) zjutraj v trnovski

cerkvi g. dr. Požar iz Riemanj pri Trstu.« Po vest potrja sinočnja »Laibacher Zeitung« nastopno: »Včeraj zjutraj je v trnovski cerkvi daroval grško-unijatski župnik v Riemanjih, dr. Požar, mašo na staroslovenskem jeziku.«

»Slov. Narod« nima še o tem ni besede. Mi se nadejamo, da nam o tem velevažnem dogodku, — ko se je v sedanjem času besnega preganjanja naših cerkvenih svetinj naravnost v središču in sreč vse Slovenije, v beli Ljubljani, pela slovenska sv. maša v domačem staroslovenskem jeziku, — ljubljanski slovenski listi prinesejo točno in obširno poročilo. Prosimo pa tudi naše prijatelje, da nam sporoče o utisu, ki ga je napravila na narod iz-pred samega oltarja sveta cerkvena slovenska beseda.

Slovenska cerkvena slavnost v Ospu. V naše uredništvo so prišli moške s Koperščine in so nam vsi navdušeni pripovedovali, da so imeli v nedeljo v Ospu veliko sv. mašo na staroslovenskem jeziku. Ljudje niso mogli prehoviti lepote in miline slovenskih molitvic. Pravili so nam tudi, da se čuje po vsej okolici zložen klic: To si moramo ohraniti! Taka sv. maša se mora vedno pri nas peti!

Časi sv. Cirila in Metodija se vračajo!!

C. k. gimnazija v Trstu. Prejeli smo s prošnjo, da objavimo: V nedeljo dne 29. m. m. zaključilo se je šolsko leto na tej gimnaziji, v katero zahaja mnogo naših otrok. Iz programa, ki je izdaje vodstvo gimnazije vsako leto, je razvidno to-le: V šolskem letu 1901/02 bilo je 432 dijakov, od teh jih odpada na Trst in okolico 300, na Goriško in Istro 71, na Kranjsko 10, na druge kronovine in na inozemstvo 51.

Vseh odličnjakov je bilo 43 in sicer so bili v posamičnih razredih od Slovencev oziroma Hrvatov ti-le: I. A. Košir Vekoslav iz Tržiča, Kušcer Ludovik iz Pirana, Sedmak Josip iz Sv. Križa pri Trstu, I. B. Čermelj Lavoslav iz Trsta, II. B. Muha Vladimir iz Vižinade, III. B. Mikuletič Srečko iz Trsta, VI. Ferluga Karol z Opčin, Furlan Vekoslav iz Trsta, VIII. Čepar Josip iz Divače ter Pertot Milan iz Trsta.

Spričevalo I. reda jih je dobilo 283.

Spričevalo II. reda z dovoljenjem ponašljalnega izpita 30.

Spričevalo II. reda brez dovoljenja ponašljalnega izpita 47.

Spričevalo III. reda 21 in neizprašanih 8.

Po materinem jeziku je bilo 122 Nemcev, 141 Lahov, 136 Slovencev, 22 Srbo-Hrvatov, 1 Čeh, 7 Grkov, 1 Madjar ter 1 Francoz. Slovenski relativno obligatni kurz obiskovalo je 122 dijakov.

Sedaj pa še nekaj besedij. Pritisk na dijake, osobito na naše, postaja čim bolj neznošen. Odkar so našo gimnazijo začeli zapuščati stari profesorji a la Stadelman, Posiphal, Jesenko, Glaser in drugi, dobiva ta nemški zavod nove moči — vsenemškega duha. Tudi takih profesorjev imamo, ki so bili premeščeni semkaj, ker so drugod preveč oboževali nemške bogove. Sploh se zdi, kakor da je Trst postal zatočišče takih življenj! Ako jih ne morejo prenašati drugje radi tega, ker se malo preveč odlikujejo z nemškim mišljenjem, pa jih pošiljajo k nam, kjer jim je vse dovoljeno. Da-li ob teh razmerah naši dijaki morejo dobro napredovati in da-li tako postopanje vlade povečuje ugled naše gimnazije — to je drugo vprašanje!

Skrbite za javno zdravje! V ulici »Raffineria« ima tvrdka Bienenfeld svojo zalogo kadila; nad to zalogo v dvorišču — ravno nasproti šole v ulici Feriera — pa ima vedno polno kosti, katere nakupuje za odpošiljanje na debelo. Sedaj, ko je ta neznosna vročina, izpuhteva iz teh kosti neznošen smrad, ki okužuje vso okolico.

Prebivalci, ki nam pišejo o tem neznošen smradu, vprašujejo, kaj da mislijo zdravstvene in šolske oblasti?! Hočejo-li, da se zanese kaka nalezljiva bolezen v bližnjo šolo in v stanovanja, ki so tam v bližini?!

To da je tako — navada! V nedeljo, dne 6. t. m. ob 8. uri zjutraj šla je neka slovenska dama se svojo služkinjo na trg »Ponte rosso«, kjer je hotela kupiti nekaj čebule. Povdarjati moramo, da dotična dama ne govori dobro laški. Prodajalec je zahteval za čebulo 20 novč., dama mu je pa obljubila 12 novč. Ker pa jej prodajalec ni hotel prodati za ponujano mu ceno, šla je proč. Prodajalec pa je začel radi tega kričati nad njima: »Porche de ščave, m...»

p. ....« (to so bile psovke, katerih ne moremo reproducirati, ker vemo, da bi čitate-ljice zardele od srama).

Vsa iz sebe radi takega nesramnega žaljenja šla je gospa domov in povedala vso stvar svojemu soprogu, na kar je le-ta koj šel na trg in zahteval od stražarja, naj prodajalec radi takih žaljenj odvede na policijski urad.

Stražar pa je odgovoril: »Non posso far niente, qua a Trieste xe uso de dir (porchi de ščavi).«

(Torej po mnenju tega uzor stražarja je žaljenje in psovanje slovenske narodnosti, opravičeno s tem, da je v navadi. Ali ste ga čuli! Bravo! Po takem ne bi smeli stražarji nikoli prijeti nobenega tatu, ako vedo, da krade — iz navade. Dvomimo, da bi bili tudi na e. kr. policijskem ravnateljstvu tacih nazorov. Nimalo pa ne dvomimo, da je Slovincem v neizogibno dolžnost, neizprosno in brez vsacega obzira skrbeti za to, da ta, od dotičnega stražarja slovesno pripoznana »navada« pride čim prej in temeljito iz — navade!)

Vzel pa je ime dotičnega prodajalca in ga izročil soprogu razžaljene slovenske gospe, da ga le ta zamore tožiti radi žaljenj.

Prodajalec se imenuje: Eugenio Stanbach ter biva v ul. del Toro št. 7, I. n. — Priporočamo ga torej slovenskim strankam, naj ga podpirajo, da bo toliko lažje napadal Slovence.

Boj za Rojan. V Rojanu se že dolgo bije med domačini in zistemom boj — za Rojan! Rekli smo: mej zistemom. Ta izrek naš je opravičen s tem, da tudi organi javnega redu v Rojanu kolikor le moreče — niso na strani domačinov. Tako goreči so v svojem prizadevanju, da bi ustrezali zistemu, željam in — antipatijam župnika Jurizze, da so vsaki hip prihajali v konflikte z domačini. Dne 29. maja o polnoči pa se je dogodilo nekaj, kar je sodu potrpežljivosti Rojančanov izbilo dno. Ob rečeni uri je prišel v gostilno konsumnega društva pol. nadzornik Anton Bučar z dvema stražarjema. Nadzornik je vprašal gostilničarja po dekretu. Poslednji se je odzval pozivu, a nadzornik si je zabeležil številko dekreta. To storivši je vprašal nadzornik gostilničarja, »da-li se je tu poprej pelo?« Gostilničar je pritrdil. Na to nadzornik: »Med tistimi, ki so peli, je bil tudi Fran Godnik, ki je bil že 18 krat kaznovan in bo še!!«

Radi tega razžaljenja je vložil g. Fran Godnik sodno tožbo, vsled katere je bila danes razprava na okrajnem sodišču. Tožitelja je zastopal dr. Edvard Slavik, toženec pa se je branil sam. Toženec je priznal dejstvo, ali se je izgovarjal, da ni hotel žaliti. Dr. Slavik je temeljito raztrgal to »opravičevanje« in je povdarjal še kakor posebno oteževalno to okolnost, da je javen organ, ki ima skrbeti za javni red, žalil na javnemu prostoru. Dalje je povdarjal dr. Slavik kakor posebno obteževalne besede »In bo še!!« Kajti po taki grožnji se človek, kakor je Godnik, ki je člen več društev, mora bati, da pride radi vsake malenkosti v konflikt z javnimi organi.

Sodnik, dr. Quarantotto, je spoznal toženega policijskega nadzornika Antona Bučarja krivim in ga je obsodil na 20 K globe, eventuelno 48 ur zapora.

Je še drugih kvestij z redarji v Rojanu, ki pa danes še niso zrele za javnost.

Desetletnica pev. društva »Slava«. Takrat je vreme naši »Slavi« vendarle pri-zaneslo. Nekateri pesimisti so ves teden pre-rokovali, da bo v nedeljo gotovo neugodno vreme, ker da ima »Slava« vedno smolo, kadar prireja svoje veselice. No, takrat pa so ti proki bili na srečo le krivi proroki in v nedeljo smo imeli najlepše vreme, kakoršno smo si le mogli želeli.

Obširni prostori, prirejeni na planem okolo Miklavčeve gostilne, so se že zgodaj začeli polniti z gosti, ki so prihajali od vseh strani naše okolice, iz mesta samega in iz bližnje Istre. Že pred začetkom slavnosti bili so vsi prostori zasedeni; bilo je gotovo zbranih nad poldrugi tisoč gostov, kar je najbolje dokazalo kako velike simpatije uživa »Slava« med vsemi tukajšnjimi Slovenci. Nekoliko pred 5. uro popoldne je prikorakal k sv. M. Magd. spodnji »Tržaški Sokol«, kateremu so prišli nasproti »Slavaši« z godbo in zastavo ter predsednikom g. Antonom Miklavcem na čelu. Gospod Miklavc je izrekel Sokolom lepo dobrodošlico, na kateri se je zahvalil podstarosta »Tržaškega Sokola«, brat dr. Edvard Slavik, povdarjaje velike zasluge, ki si jih je

pridobila »Slava« tekom svojega 10-letnega delovanja za probujo narodne zavesti pri Sv. Mariji Magd. spodnji in s tem svojim delovanjem dosegla, da zavzema ta okraj v narodnem obziru jedno najčastnejših mest v naši okolici. Po krepkih »Na zdar!« klicih je vsa družba ob zvokih sokolske koračnice odkorakala na slavnostni prostor, kjer se je točno ob 5. uri pričel izvajati koncertni program. Najprej je predsednik »Slave«, gospod Miklavc, v kratkih potezah podal zgodovino ustanovitve in razvoja tega društva ter povdarjal pomem istega za tamošnje narodno življenje. Omenjal je posebno, s kakimi težavami se je društvo ustanovilo! Črnogledniki so takrat prorokovali, da ne bo društvo živelo niti 10 dni, a danes — je povdarjal govornik — slavi naše društvo že desetletico svojega obstanka in sadovi njega plodonosnega življenja in delovanja so znani vsem. Govornik je najprirednejše pozdravil vse drage goste od blizu in daleč ter jim se zahvalil na dokazih simpatij, podanih na vsestranski in mnogoštevilni udeležbi. Zaključil je se željo, da bi »Slava«, kakor tudi slovenska narodna zavest pri sv. Mariji Magdaleni in na vsem tržaškem ozemlju tako napredovala kakor do sedaj. (»Živio« in »Naz dar« klici.)

Pevsko društvo »Slava« je na to zapelo Mangoldovo koračnico »Moj zavičaj«, kateri zbor je za društvo nekake historične važnosti, ker je bil prvi, ki se ga je društvo naučilo po svoji ustanovitvi. Kakor zadajo točko programa pa je »Slava« s spremljevanjem godbe jako dobro zapela svojo himno, katero je uglasbil društveni pevovodja, g. Valentin Pižon, pesem pa je zložil društveni predsednik g. Anton Miklavc. Oba ta dvagospoda sta na čelu društva od njega ustanovitve pa do danes. Na odru so nastopila še sledeča društva: zbor »Čitalnice« pri sv. Jakobu, »Velesila« iz Škedenja, »Kolo« iz Trsta, »Zastava« iz Lonjerja, združeni pevski društvi »Adrija« iz Barkovelj in »Zarja« iz Rojana ter zbor »Bratovščine sv. Cirila in Metodija« pri sv. Jakobu. Poleg teh so po dovršenem programu na zabavi pela še društva: »Slovensko pevsko društvo« iz Trsta, »Slave« iz Riemanj in »Slovenec« iz Boršta. Vsa društva so jako častno rešila svojo nalogo, venec zmage pa je po splošni sodbi odnesla škednjska »Velesila«, ki je osobito na svobodni zbavi uprav krasno prepevala in je posebno z mešanim zborom »Oj planine« vzbudila med občinstvom pravi entuzijazem, tenorist g. Josip Sanein-Drejač ml. pa je v svoji solo-ugoli naravnost briljiral.

Telovadei »Trž. Sokola« so s tem nastopom zopet pokazali lep napredek in je vredno, da nekoliko natančneje opišemo izvajanja tek izvrstnih telovadcev. Prvi so nastopili gojenci Rudolf in Jakob Perhave, Dekleva, Škrinjar, Mavrin in Rovéz z vajami na drogu. Od zadnjega njih nastopa v Barkovljah so prav mnogo napredovali in izvajali so vaje, kakoršne smo bili vajeni v minulosti gledati le o naših starih telovadcih, le s to razliko, da isti mnogokrat niso teh vaj izvajali s tako eleganco, kakor v nedeljo mali gojenci; istotako dobro so gojenci pozneje izvajali tudi vaje na bradlji. — V vrsti predtelovadcev nastopili so z vajami na drogu in bradlji bratje Bergant, Počkaj, Vičič, Mavrin, Šolar, Vlado Dekleva in njegov 13-letni brat Stanko Dekleva, ki je o zadnjem nastopu v Barkovljah telovadil še na čelu gojencev. Odlikovali so se posamični telovadei v sledečih vajah: brat Bergant veletoč z obratom v zraku in skokom na tla, brat Počkaj veletoč z obratom (veletoč naprej in po obratu takoj veletoč vznak), brat Vičič krasno izvajani veletoč naprej, brat Šolar toč v stopalih, brat Mavrin vzkoleb zad v prednos in skok na zemljo, brat Vlado Dekleva se je posebno odlikoval s teznimi vajami, 13-letni Stanko Dekleva pa je vzbujal občudovanje o opiranjem porokah v stoji na bradlji. Omeniti nam je še jako lepo izvedeno težavno skupno vajo bratov Berganta in Počkaja na bradlji ter stoji, katere je pet telovadcev istočasno izvedlo na bradlji se sukcesivnimi raznoškami na koncu bradlje. — Sploh pa so vsi telovadei te vrste (seveda razun mlajšega Dekleve) izvajali stoji na drogu in na bradlji se skrčkami in veletoč na drogu. — Občinstvu je jako ugajal francoski boks, katerega je izvajalo 6 gojencev in najboljše med njimi Jakob Perhave. Častitati je učitelju bratu Bergantu, da je male gojence v tako kratkem času izuril v tako težavni vaji, ki zahteva mnogo bistrosti in spretnosti. Vseled dosedanjih vseh pa smo prepričani, da se bo ta

vaja o bodočem nastopu vršila še z večjo preciznostjo in skladnostjo. »Tržaškemu Sokolu« pa kličemo o tej priliki: le pogumno in vstrajno naprej po zapričeti poti!

Po dovršenem programu se je občinstvo še pozno v noč zabavalo o petju raznih pevskih zborov, zvokih godbe in zažiganjih umetelnih ognjev. Nekoliko po deveti uri pa so nas z bližnjega griča pozdravljali mnogštevilni ognji, ki so nas še posebno prepričali, da se nahajamo na rodoljubnih tleh med zavednim in navdušenim narodom.

»Slava« res ni mogla na lepši način proslaviti svoje desetletnice. Zahvaljujé se je imenu vseh udeležencev na prekrasnem večeru, kličemo slava »Slavi« in nje predsedniku g. Antonu Miklavcu, preroditelju tega okraja!

Slovenska deklška šola pri Sv. Jakobu v Trstu priredi v nedeljo dne 13. t. m. ob 5. uri in pol popoldne na šolskem vrtu veliko vrtno veselico. Na dnevnem redu bo lepa igra v 3 dejanjih, šaloigra »eno minuto v gospodinjki šoli« s petjem, več pesmi za ženski zbor in domača zabava. — Vse bodo izvajale šolske deklice pod vodstvom uč. šolskih sester učiteljic.

Zarimanje za to veselico je veliko. — Omenjamo, da je že pred časom prišlo veliko naročil za sedeže. O tej veselici bomo še govorili.

Štrajki. Tržaški kavarnarji in njih uslužbenci se ne pogode na lepem, vsaj tako kažejo znamenja. Ozirom na to smo prejeli nastopni dopis:

Mi želimo, da se ustreže zahtevi uslužbencev, kolikor se tiče delavnega, oziroma svobodnega časa! Želimo, naj bi se jim odvezlo plačevanje lokalnih novic, užigal itd.; na drugi strani pa naj bi uslužbenci ostali še na dalje pri »dobri roki« kakor do sedaj.

To željo smo čuli iz ust istih uslužbencev in pa iz ust gostničarskih uslužbencev.

Nam se vsprejemanje »dobre roke« ne vidi tako grozno poniževalno, ker je to prvič stara in splošna navada — vsaj pri nas v Trstu — in pa, ker vemo, da bi stalna plača istim nikdar ne nado nestila sedanje »dobre roke«.

Zraven navedenih poboljškov naj bi gospodarji skrbeli, da se čiščenje lokalov poveri tretjim osebam in ne več kavarniškim postrežnikom, ker to res ni častno za ta odlični del delavskega stanu.

Za kavarnarje-lastnike bi to ne bilo Bog ve kako breme, za uslužbence bi pa bila to velika olajšava.

Nekoliko naj prijenajajo jedni, nekoliko drugi, da se spor poravnava mirnim potom, kar bo v interesu obeh strani.

Mi radi priznavamo, da imajo lastniki-kavarnarji ob lepih dohodkih tudi velikih stroškov za vzdrževanje svojih lokalov, ali v glavo nam ne gre, zakaj so isti podražili, izvemši kavo, vse druge predmete, a so zadnje čase znižali postrežnikom plačilo od 84 ozir. 80 novičev na 60 nvč. na dan.

Kar se tiče spoštovanja od strani gostov do uslužbencev, ne verujemo, da se to pomnoži s tem, da se odpravi »dobra roka«, ampak se to more doseči s tem, da se gošpoda gostje nekoliko bolj demokratizirajo in opuste nepristojna nazivanja kakor na pr.: »Buttega« itd.!

Eni in drugi naj stvar dobro premislijo, ker gospodarji ne morejo izhajati brez uslužbencev in uslužbenci ne brez gospodarjev.

Štrajk voznikov nadaljuje. Podjetniki se nočejo spuščati v nikaka pogajanja in ne morejo dovoliti voznikom zahtevanih zboljšanj. Vsled tega štrajka je trgovski promet močno oškodovan. Sinoči so imeli vozniki shod, na katerem so se posvetovali glede nadaljnjih korakov. Ventilirala se je tudi misel, da bi vozniki sami ali pa trgovci ustanovili posebno zadrugo oziroma konsorcij za prevažanje, vsled česar bi podjetniki izgubili zaslužek. Danes so imeli trgovci shod na borzi.

P. S. Ko je list že v stroju, nam je došlo poročilo, da je stavka nehala.

Popravek. V včerajšnjem I. članku »Brez upa — sankeje« je v tretji koloni, 9., ozir. 10. in 11. vrsta, čitati da »je ni bilo iz njegovih (vladnega zastopnika) ust in ene besede, po kateri bi bilo možno vsaj dvomiti o namenu vlade«. Mesto »dvomiti« treba čitati »ugibati«.

Javna prošnja. Ker sestavljam bibliografijo za »Zbornik« »Slovenske Matice« za leto 1901, prosim uljudno vse g. ravnatelje, profesorje in učitelje srednjih, oziroma ljudskih šol, ki so v šolskih izvetjih priob

bili kak spis znanstvene ali poljudne vsebine, da mi ga blagohotno pošljejo na uporabo. Istotako so naprošeni vsi tisti gg. pisatelji, ki so da-li ponatisniti kak spis, da me podpirajo na isti način. Če se želi, vrnem mi poslane spise.

D. R. K. Glaser
Hoče pri Mariboru
Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri jutraj 22.5 ob 2. uri popoldne 28.9 C.° — Tlakomer ob 7. uri jutraj 768.6 — Danes plima ob 11.37 predp. in ob 10.16 pop.; oseka ob 5.6 predpoludne in ob 4.42 popoldne.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 9. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. o. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Molin a Vento št. 29, pohištvo; v ulici della Concordia št. 16, pohištvo; v ulici Stadion št. 16, sveder; v ulici s Francesco št. 6, pohištvo; v ulici Chiozza št. 23, pohištvo; v zagati Risorta št. 2, pohištvo; v ulici Media št. 25, pohištvo in štacunska oprema; v ulici Boscetto št. 30, štacunska oprema; v ulici Stadion št. 25, pohištvo; v ulici Campanile št. 5, slike in drugo.

Društvene vesti.

Veliki koncert društev »Adrija« in »Zarja«. V nedeljo, dne 13. t. m. prirediti združeni pevski društvi »Adrija« iz Barkovelj in »Zarja« iz Rojana velik vrtni koncert v gostilni »Pri zlati kroni« v Rojanu. Po koncertu bo ples in svobodna zabava. Podrobni zanimivi vsopred objavimo pravočasno.

Pevski zbor »Bratovščine sv. Cirila in Metodija« pri sv. Jakobu napravi dne 3. avgusta, prvo nedeljo v mesecu, izlet v Tomaj, kjer priredi skupno z društvom »Tomaj« veselico. Izletniki se odpeljejo na vozovih. Čas odhoda iz Trsta in program veselice se objavita pravočasno. Istotako se še ta teden naznani potrebno onim, ki bi se hoteli pridružiti izletnikom.

Pevsko društvo »Primorec« v Trebšah v družbi z zavarovalnico za govejo živino priredi svojo prvo veselico v soboto dne 3. avgusta. Kaj več se objavi pravočasno.
Združena odbora.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Družba sv. Cirila in Metodija** za Istro. (Dalje.)

V toli neugodno razpoloženje nasproti našim podružnicam nas je silila okolnost, da je malo katera njih tekom leta dajala kako znamenje življenja od sebe. — Najbolje se je opazalo to na nezgodnih zneskih, ki so od velike večine podružnic na početku ali tekom vsakega upravnega leta dohajali v družbino blagajno. Kakor vzrok temu se je navajalo navadno siromaštvo našega, osobito pa kmečkega prebivalstva. Tudi mi vemo, kako to ljudstvo težko prihaja do denarja, ali kraj vsega tega smo vendar sodili, da bi si ob nekoliko bolj volji tudi tu moglo najti pomoči. Tudi naše ravnateljstvo je neprestano, toliko zasebnim potom, kolikor potom novim, napotjalo in vsodbujalo naše ljudi, da se spominjajo naše družbe. Isto se je že opetovano obračalo do podružnic s prošnjo, naj delajo, naj skrbje za svoj napredek, oziroma za napredek naše družbe. In glejte: tudi če ni v tem doseglo Bog ve kakih velikih uspehov, vendar moram povdarjati zadovoljstvom, da se je nekaj časa sem tudi tu jelo obračati na bolje. To se vidi tudi po tem, da je to leto našemu ravnateljstvu doposlalo svoja poročila mnogo več podružnic, nego se je to godilo v prejšnjih letih. To je dobro znamenje — znamenje je to, da si družba tudi s te strani v bližnji bodočnosti pridobi obilen vir, iz katerega bo erpila pogoje nadaljnjeu obstanku.

Tu našteva poročila imenoma vse tiste družbine podružnice, ki so doposlale svoja poročila o delovanju v upravnem letu 1901. Želeti bi bilo, da v bodoče tudi druge podružnice store tako.

Potem nadaljuje: Resnica je, da na kmetih narod težje prihaja do denarja, ali, kolikor se ne more nabrati hkratu, naj se nabere polagoma! Naši ljudje so dolžni nekaj več tej naši Istri, katero bi nam hoteli drugi ugrabiti. A ravno naša družba je poklicana v prvi vrsti, da nam to Istro ohrani, da jej vzdrži naš narodni značaj, in zato treba delati in si prizadevati, da se tudi njej, tej

družbi, temelji čim bolj učvrste, da se bo mogla s tem večjo silo upirati poskusom tuincev, ki gredo za tem, da iz teh blagoslovljenih tal izbrišejo naše ime in naš jezik. (Pride še.)

Brzljavna poročila.
Imenovanje na državnem gimnaziju v Trstu.
DUNAJ 8. (B) »Wiener Zeitung« objavlja: Minister za nauk je imenoval nadomestnega učitelja veronauka na državnem gimnaziju v Trstu, dra. Ludovika Cikovica, pravim učiteljem veronauka na tej šoli.

Poslano.
Z ozirom na poslano priobčno včeraj v listu »Edinost« s podpisom »Podjetje za tlakovanje »Litosilom« Robert Eggenhöfner«, pozivljamo slavno uredništvo v smislu § 19. tiskovnega zakona, da po zakon predpisanim načinom priobči nastopni.

popravek:
Ni res, kakor je objavljeno v ročenem poslanem, da je bil materjal, iz katerega je bil do nedavno sestavljen tlak v kavarni »Caffé Sociale« na Cor-u, in ki je sedaj nadomeščen s štirioglatnimi cementnimi ploščami, iz »Legnolita«.

To lahko dokažemo z izjavami, podpisanimi, kakor potrebno, toliko od lastnika kavarne »Caffé Sociale«, kolikor od osebe, ki je izvršila delo. Ta certifikata je možno uogledati v naši pisarni Via Nuova št. 14, I. nadstr. Iz tu razloženega izhaja, da je gori navedeno poslano povsem krivo, in zato si pridržujemo obrambo naših interesov potom sodišča.

Trst, 8. julija 1902.
Legnolit C. o
Feiner & C. o

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo le toliko odgovarja, kolikor zakon veleva.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
kateri se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Velikanska rastava pohištva in
tapearij. Izvenredno ugodne
cene. X X X
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo donesaredo. —
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Službe išče
za pisarja, uradnega sluga ali kaj jednakega, mož 33 let star, oženjen penzioniran žandarmerijski postajevođa, več slovenskega, nemškega in laškega jezika v govoru in pisavi. — Ponudbe na upravnistvo »EDINOST« pod P.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tessa, 10. Piazza Rosario št. 2
vokal (šolsko poslopje)
Via Limitana in Via Riborge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapearij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurenco.
ILUSTROVANI ČENIKI ZASTON IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah v dobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmodernejše iz prih. tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilene raznovrstne okraske za stenske in kitničarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočnejše in najatanjeje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

Velika zaloga krompirja

Podpisani priporoča svojo zalogo raznovrstnega krompirja po najnižjih cenah.

Zaloga se nahaja

v ulici Valdirivo 11.
(zraven „Hotel Nazionale“).

Udani **Vatovec Jakob.**

Svoji k svojim!

Švicarska urarska obrt. Samo 16 K.

Naznanjamo vsem veščakom, častnikom poštinih, železnih in redarskim uradnikom kakor tudi vsakomur ki rabi dobro uro, da smo oprežili edino razprodajo novonajdene originalne genfske 14-karatne remont. ure zlatega elektro-plaque, „sestav glashütte“. Te ure imajo protimagnetične preciziz kurni stroj so najtačnejše regulirane in preskušene in dajamo z vsako uro 3-letno pisarno jamstvo. Okrov ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in veščaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pisem. Cena uri za gospode ali dame le 16 kron poština in colina prost. Vsaki uri je brezplačno pridejam mošnjček od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plauge za gospode ali dame (tudi ovrtnice) po 3. — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj v sedel časar se nima nobenega rizika. Razposiljanje po poštinih potizetju ali predplačilu.

Naročbe je pošiljati na **Razposiljanje ur „Chronos Basel (Švica)“**. Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Zahtevajte povsod

voščilo (bijs)

v korist družbi sv. Cirila in Metoda, katero je najbolje in najceneje. V Trstu je prodajajo gg. trgovci J. Prelog, Anton Furlan, Zgur & Popatnik, Matija Milonig, Andrej Urdich, Alojz Plesničar, Bambi Jakob, Kranjc Josip, Kocjančič Josip, Ivan Tomažič, Anton Cek, Emil Cumar itd.

Glavna zaloga:

tvrdka J. Drufovka v Gorici.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne sečanosti

ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 - Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 - Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III. IV. razreda; prev. zi mrličev v tu- in inozemstvo; katafalki v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi. Velika zaloga kovinskih kst, navadnih in najbogatejših; kst iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih kst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo obek iz atlasa organin, umetnih cvetic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pogrebnih predmetov.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenem vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakomur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob enem prisodil tvrdki vse sodne troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakokratne izdelke po nšertu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja. Tvrdka nima družic. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najbolje in trepno pohištvo, bodisi svetlo ali temno polirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po nšertu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v smislu gesla: Svoji k svojim!

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA.

Brez olja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pomajeno, nego tudi belo in brez peg. Solčne pege odpravi vsak z uporabo iste. Cena 3 lonč. gl. 1-50; avstrijski denar 3 gl. vred.

ANTIRHEUNIN - MAZILLO

proti trganju in zbadanju v rokah. Cena 1 lonč. gl. 1-50; 50 novč. 2 lonč. gl. 2-50; 4 lonč. gl. 3-50; s poštno vred ako se denar naprej pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM

„SALVATOR“

On čisti kri, ker je najboljša domača zdravilo za notranje in zunanje bolezni, odstranjuje nečiste soka ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni ki so označene v navodilu pridejanem vsakemu lonču.

Cena omota 12 steklenic 2 gl. 50 novč., 24 steklenic 4 gl. 50 novč., — 48 steklenic 8 gl. 2 poštno ako se denar naprej pošlje lekarni.

Prof. Dr. Concilije „SALVATOR“ v Varaždinu (Hrvatsko) FR. RIEDLA lekarna k „SALVATORJU“ VARAŽDIN (Hrvatsko)

INJECTIO VEGETABILE CAPSULE VEGETABILE za tajne bolezni

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILLO.

Mihael Zeppar

v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečj od majolike v velikem iz boru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnoznane in odlikovane tovarne za pečj Bratov Schütz v Blanskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečjih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih pečj iz železa ali udelanih z majoliko. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

Kožuhar in izdelovalec kap

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovalne in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovalne in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Splošne slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

tvrdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“

s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah.

Izbora boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. Ustanovlj. 1848

TRST

ul. Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Ulica Cassa di Risparmio

Ceniki, izvirni narisi, načrti za sobe — na zahtevanje brezplačno. —

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5

nasproti cerkve sv. Antona novega.

Edini specialist za izdelovanje zidarških in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zmenja moja tvrdka s konkurenti jednakega imena.

Skladišče vina ulica Acquedotto 23. Prodaja vina v svih in buteljkah. Fine pašne in dezerne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Na prodaj

je več „tamburic“, ter dve „berdi“. Več se izve u našem tiskarni.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnanstvo na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in lavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega gleda, izplačavši v slučaju ženitve ali preboda v vojaške zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei Pescatori št. 1. Telefon 469.

Idejo se povsod zastopniki in agenti.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na V napoleonih na

4-dnevni izkaz 21/4 30-dnevni odkaz 21/4

30- " " 31/4 3-mesečni " 21/4

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vradn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavt Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gracv Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Line, Olomcu Reichenburg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati da srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodbi

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje

proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v svih kombinacijah.

Glavnica in reser. društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva . . . . . gl. 4.000.000—

Premijna reser. zavarovanja na 13.326.346-98

Premijna reser. zavarovanja proti 1.632.248-22

Premijna reser. zavarovanja blaga 49.465-07

Rezerva na razpolaganje . . . . . 500.000—

Rezerva zavarovanja proti premi- 333.822-42

njan u kurzov, bilanca (A) 243.331-8

Rezerva zavarovanja proti premi- . . . . . 500.000—

njanju kurzov, bilanca (B) 1.187.164-86

Rezerva specialnih dobičkov za- . . . . .

varovanja na življenje . . . . .

Občna reser. dobičkov . . . . .

Urad. ravnanstvo:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).